Zaaknummer: 38912-2022
Documentnummer: 38912-2022:654932

Raadsvergadering d.d. 3 november 2023

Aan de raad,

Onderwerp

Energiearmoede

Portefeuillehouder

J.H.C.M. Briels

Beslispunten

1. Vaststellen van het plan van aanpak Energiearmoede

Samenvatting

Dit voorstel behandelt de vormgeving van het plan van aanpak Energiearmoede in Laarbeek. Vanuit het Rijk heeft de gemeente meerdere middelen ontvangen ter ondersteuning van huishoudens met een laag besteedbaar inkomen die te maken hebben met hoge energielasten als gevolg van de gestegen energieprijzen. Aan de hand van deze ontvangen middelen is er een plan van aanpak Energiearmoede geformuleerd, waarbij er 4 verschillende acties benoemd worden om deze kwetsbare doelgroep te ondersteunen met hun energielasten. De grootte van deze doelgroep in Laarbeek is naar verwachting 654 huishoudens.

Aanleiding

Vanuit het Rijk heeft gemeente Laarbeek meerdere middelen ontvangen ter ondersteuning van huishoudens met een laag besteedbaar inkomen die te maken hebben met hoge energielasten als gevolg van de gestegen energieprijzen. Aan de hand van deze ontvangen middelen is er een plan van aanpak Energiearmoede voor gemeente Laarbeek geformuleerd, waarin 4 concrete acties worden beschreven die de gemeente in het kader van energiearmoede gaat uitvoeren. Deze 4 concrete acties zijn als volgt:

1. Inruilactie witgoed voor huurders en woningeigenaren;
2. Infraroodpanelen voor huurders en woningeigenaren;
3. Spouwmuurisolatie voor woningeigenaren;
4. Een communicatiecampagne gericht op alle inwoners van onze gemeente over energie besparen in je woning.

Daarnaast wordt er in dit plan van aanpak ook nog dieper ingegaan op lange termijnplannen aangaande energiearmoede.

Beoogd effect en/of resultaat

Het beoogde effect van dit plan van aanpak energiearmoede is tweevoudig:
1. het realiseren van CO2 besparing en energiebesparing om hiermee bij te dragen aan de doelstellingen van de duurzaamheidsagenda van gemeente Laarbeek en het Klimaatakkoord;
2. de kloof tussen de lagere en hogere inkomensgroepen niet te vergroten door de energietransitie en waar mogelijk zelfs te verkleinen. Hierbij ondersteunen we de kwetsbare doelgroepen met hun energielasten en verminderen we daarmee de energiearmoede.

Argumenten

1.1 Dit plan van aanpak sluit aan bij de ambities van de Duurzaamheidsagenda, de Lokale Energie Strategie en het Bestuursakkoord.

Dit plan van aanpak draagt bij aan het behalen van de ambitie geformuleerd in de duurzaamheidsagenda waarin staat dat we in de gemeente een duurzame bestaande woningvoorraad willen. Daarnaast wordt in de duurzaamheidsagenda benoemd dat energiebesparing altijd stap 1 is van het verduurzamen van je woning. Want de energie die je niet verbruikt, hoef je ook niet op te wekken.

In de Lokale Energie Strategie is als ambitie opgenomen dat duurzame energie en comfortabel wonen voor al onze inwoners betaalbaar moet zijn. Met het plan van aanpak Energiearmoede is de eerste stap gezet om het ook voor de huishoudens die minder te besteden hebben betaalbaar te maken.

Daarnaast is in ons bestuursakkoord opgenomen dat we de kloof tussen arm en rijk kleiner willen maken. Dit plan van aanpak is een concrete uitvoering hiervan.

1.2 *Het verlaagt de energielasten van de huishoudens die te maken hebben met energiearmoede*.

Binnen de gemeente hebben we al diverse acties succesvol uitgevoerd op het gebied van kleine energiebesparende maatregelen zoals de RRE en de RREW (de groene bon actie). Aangezien deze acties al succesvol waren, willen we niet nogmaals inzetten op kleine energiebesparende maatregelen, maar nu juist een stapje verder zetten. Daarom is er in dit plan van aanpak gekozen voor acties die tot grotere energiebesparing leiden, om ervoor te zorgen dat we met de middelen vanuit het Rijk de energielasten zo veel mogelijk kunnen verlagen. Verder moet vermeld worden dat er niet voldoende budget is voor grote of gehele woningrenovaties.

In de inleiding van dit stuk worden de 4 concrete acties benoemd die we op korte termijn gaan uitvoeren. Een van de voornaamste redenen waarom we gekozen hebben voor 4 specifieke acties ten opzichte van het uitvoeren van maar 1 actie, is omdat we maatwerk willen aanbieden. Hierdoor kunnen inwoners zelf een keuze maken welke actie voor hun woning het meest geschikt is. Daarnaast faciliteren we met deze acties zowel huurders als huiseigenaren. In het plan van aanpak wordt er dieper ingegaan op waarom we deze specifieke acties hebben gekozen.

1.3 *Het bevordert de leefomstandigheden van de huishoudens die minder te besteden hebben.*

Naast energiebesparing kunnen de acties meer voordelen opleveren voor huishoudens met energiearmoede zoals verbeterd comfort, maar ook een gezondere woning en het ervaren van minder stress.

1.4 Het plan van aanpak Energiearmoede vormt een goede basis voor het aanpakken van energiearmoede op de lange termijn.

Hoewel dit plan van aanpak specifiek is geschreven naar aanleiding van de ontvangen middelen vanuit het Rijk, is het ook belangrijk om vooruit te blikken.
Het probleem rondom energiearmoede is niet iets wat binnen een jaar opgelost zal zijn. Daarom gaat het plan van aanpak dieper in op wat de plannen voor energiearmoede zijn voor op de lange termijn.

Kanttekeningen o.a. financiële, juridische, communicatieve en veiligheidsaspecten

1. We hebben een relatief korte tijd om de middelen te besteden.

De looptijd die we hebben voor het besteden van de middelen van het Rijk is relatief kort, namelijk tot 31 december 2023. Daarnaast moeten we voor een aantal acties een aanbestedingstraject doorlopen. Deze zullen veel tijd kosten. Ook moet er in het geval van de spouwmuurisolatieactie door het bedrijf dat de spouwmuurisolatie uitvoert worden nagegaan of een woning in aanmerking komt voor spouwmuurisolatie. Deze huisbezoeken zullen veel tijd gaan kosten. Bovendien moeten we ook rekening houden met de tijd die het kost om afspraken te maken, administratie, etc. We zullen daarom goede afspraken moeten maken met de bedrijven, om te voorkomen dat we acties niet volledig kunnen uitvoeren.

Als de middelen namelijk niet voor 31 december 2023 zijn uitgegeven, moeten we het resterende bedrag terugbetalen. Daarom heeft de uitvoering van het plan van aanpak Energiearmoede op dit moment een hoge prioriteit. Omdat we een strakke planning hebben vraagt dit ambtelijk gezien meer inzet. Hierdoor zullen andere zaken van de Duurzaamheidsagenda tijdelijk lager geprioriteerd worden.

2. De huishoudens met energiearmoede zijn vaak lastig te bereiken.

Vanuit andere gemeentes komen meerdere signalen binnen dat het om een doelgroep gaat die lastig te bereiken is. Vaak wordt de gemeente niet vertrouwd, of worden er niet de juiste communicatiemiddelen ingezet om de doelgroep te bereiken. Daarnaast moet de doelgroep zichzelf melden voor deelname aan de acties. Door een duidelijke afbakening van de doelgroep (maximaal 120% bijstand, hetzelfde als bij de eenmalige energietoeslag) weten we wie onze doelgroep is, en kunnen we ook onze communicatie hierop aanpassen. Zo gaan we bijvoorbeeld vrijwilligers die in nauw contact staan met deze inwoners inlichten over onze acties. Ook is het belangrijk dat de communicatie over de acties veelvuldig herhaald wordt. Het risico van het niet geheel bereiken van onze doelgroep is dat een deel dus niet geholpen wordt. Deze inwoners zullen nog steeds hoge energielasten hebben, gecombineerd met een laag besteedbaar inkomen.

Vervolgstappen

Start uitvoering plan van aanpak Energiearmoede

Bijlagen (meegezonden stuk(ken), ter inzage gelegde stukken)

1. Plan van aanpak Energiearmoede

Het college van burgemeester en wethouders,

gemeentesecretaris

J.W.M. van de Ven

burgemeester

F.L.J. van der Meijden